

Een sterk Europa heeft een nieuw fiscaal kader nodig

[View PDF](#)

02/10/2022

Articles and Op-eds

Rolf Strauch, ESM hoofdeconoom

“Een sterk Europa heeft een nieuw fiscaal kader nodig”

Financieele Dagblad, 2 Oktober 2022

Na corona wordt de wereldeconomie opnieuw met een dreun geconfronteerd. De oorlog in Oekraïne en zijn verstrekkende gevolgen bedreigen het post-pandemisch herstel. De economische schade die de eurozone op dit moment ondervindt door de explosie van energieprijzen, overstijgt die van de oliecrisis in de jaren 70. Voor de eurozone, die een importeur is van energie, komt de prijsstijging in feite neer op de overdracht van inkomen en welvaart naar buitenlandse energie-exporteurs. Dat verlies kunnen we niet volledig goedmaken.

Toch heeft de eurozone de dubbele dreun betrekkelijk goed kunnen doorstaan, omdat we konden terugvallen op de extra robuustheid en veerkracht die de eurozone na de financiële crisis en de schuldencrisis van tien jaar geleden heeft opgedaan. Landen voerden toen ingrijpende hervormingen door om hun macro-economische kwetsbaarheden aan te pakken en hebben daarmee hun economieën meer solide gemaakt. Banken zijn beter beveiligd en het Europese bouwwerk is versterkt met nieuwe instellingen, waaronder het Europees Stabiliteitsmechanisme. Al deze maatregelen hebben onze monetaire unie veerkrachtiger gemaakt.

Bovendien hebben we nog steeds profijt van de beschermende paraplu waarvan de Europese Centrale Bank en de Europese instituties tijdens de pandemie ons hebben voorzien. Denk hierbij onder meer aan het coronaherstelfonds van de Europese Commissie ‘NextGenerationEU’ van ruim €800 mrd. Dit herstelfonds gaat de

Europese landen helpen hun economieën te verduurzamen, iets wat ook bij de huidige energiecrisis van pas komt.

Maar er moet meer worden gedaan. De huidige uitdagingen vragen om verdere stappen om de veerkracht van de eurozone te versterken. We hebben namelijk een adequaat fiscaal kader nodig.

Waarom is dat van belang? In onze economische en monetaire unie is het monetaire beleid volledig gecentraliseerd, terwijl het fiscale beleid nog op nationaal niveau wordt gemaakt. Het is nog aan de afzonderlijke lidstaten. Het is dan ook noodzakelijk om het fiscale beleid van de verschillende landen te coördineren, zodat solide overheidsfinanciën en houdbare staatsschulden gewaarborgd worden.

In de huidige crisis zetten regeringen zich in om hun burgers te beschermen tegen de gevolgen van de exorbitante energieprijzen. Er zijn extra maatregelen nodig om bedrijven te behoeden voor faillissementen. Ook moeten we bedrijven de kans geven om zich aan te passen voordat hun concurrentievermogen blijvend wordt aangetast. Dit zet de overheidsfinanciën onder druk.

We hebben op Europees niveau een fiscaal kader nodig dat het hoofddoel van de houdbare staatsschuld op een eenvoudige, overzichtelijke en geloofwaardige wijze voor ogen houdt, zonder dat we aan de lidstaten een strakker begrotingsbeleid opleggen dat gepaard zou gaan met onnodige economische kosten. De regels zijn dermate complex geworden dat maar weinigen begrijpen hoe en waarom bepaalde beslissingen worden genomen. Dat is de reden waarom er veel steun is voor een kader dat naar de uitgaven kijkt en de middellange termijn voor ogen heeft. We moeten werken aan consensus over een fiscaal kader waaraan alle landen zich effectief kunnen houden.

Ook moeten de nieuwe regels na het coronaherstelfonds NextGenerationEU verdere vergroening mogelijk maken. Europa zal in een steeds sneller tempo geconfronteerd worden met de gevolgen van een vergrijzende bevolking. Moeilijke uitgavenbeslissingen gaan vaak ten koste van investeringen in de toekomst. Als regeringen afzien van de noodzakelijke overheidsinvesteringen boven op de inspanningen van bedrijven en huishoudens, zullen we te lijden hebben van ernstiger gevolgen van de klimaatverandering.

Het is geen optie om het vraagstuk voor ons uit te schuiven en het huidige fiscale kader niet te herzien. Want financiële markten hebben behoefte aan vertrouwen

over de route van het fiscale beleid. Handhaving van de status quo zou telkens terugkerende uitzonderingen vereisen, wat de geloofwaardigheid van het bestaande kader serieus in gevaar kan brengen. De Europese Commissie zal naar verwachting met voorstellen komen om de huidige tekortkomingen aan te pakken.

De Europese regeringen moeten vervolgens overeenstemming bereiken over veranderingen en verbeteringen in het fiscale kader. Nederland is een land met een hoge kredietwaardigheid en sterke overheidsfinanciën. De Nederlandse minister van Financiën Sigrid Kaag heeft zich samen met haar Spaanse collega bereid verklaard om constructief bij te dragen aan de discussie over een effectief fiscaal kader, dat fiscale duurzaamheid behoudt, maar tegelijkertijd ruimte biedt om de uitdagingen van klimaatverandering aan te pakken en kan samengaan met economische groei en het creëren van banen. Het is in ieders belang, dus ook dat van Nederland, dat we over dat kader consensus bereiken.

De overbrugging van de verschillende opvattingen over solidariteit en verantwoordelijkheid werd bij onze gemeenschappelijke Europese aanpak het fundament onder de extra veerkracht die we het afgelopen decennium hebben opgedaan. Voor de vervolgstappen die een sterke en duurzame toekomst voor Europa moeten bevorderen, zal dit wederom cruciaal zijn.

Author

[Rolf Strauch](#)

Chief Economist and Management Board Member

Contacts

[Cédric Crelo](#)

Head of Communications and Chief Spokesperson

+352 260 962 205

c.crelo@esm.europa.eu

[Anabela Reis](#)

Deputy Head of Communications and Deputy Chief Spokesperson

+352 260 962 551

a.reis@esm.europa.eu

[Juliana Dahl](#)

Principal Speechwriter and Principal Spokesperson

+352 260 962 654

j.dahl@esm.europa.eu

[George Matlock](#)

Senior Financial Spokesperson

+352 260 962 232

g.matlock@esm.europa.eu